

HAASTATTELU

INION hoitaa tutkimuksen tietohuoltoa

Suomessa vieraili marraskuun lopulla Neuvostoliiton tiedeakatemian yhteiskuntatieteiden tieteellisen informaation instituutin (INION) johtaja, akateemikko Vladimir A. Vinogradov. Sain tilaisuuden haastatella Vinogradovia ennen hänen osallistumistaan Kirjastotieteen ja informaatiikan yhdistyksen lauantaiseminaariin.

Akateemikko Vinogradov totesi tietoteknologian vaikuttaneen informaatiopalveluihin Neuvostoliitossa. Instituutin tietokannoissa on jo noin 400 000 bibliografista viitettä — tietokantojen rakentaminen aloitettiin vuonna 1979.

— Suunnitelmissamme on ongelmaorientoituneiden tietokantojen, graafisten tietokantojen ja tekstitietokantojen perustaminen. Tämä toiminta luo runsaasti uusia näköaloja tietopalvelutyöhön, Vinogradov kertoi.

Henkilöstöresurssit kunnossa

Neuvostoliitossa on uhrattu tutkimuksen tietohuoltoon runsaasti henkilötyövoimaa. Vladimir A. Vinogradovin alaisena työskentelee noin 1300 henkilöä, joista 450 on kirjastonhoitajia, noin 600 on eri alojen tiedemiehiä ja 80 työskentelee atk:n parissa. Väkeä on syytä ollakin, sillä INION:in kokoelmissa on noin 12 miljoonaa yksikköä erilaista tietoaaineistoa.

— Ostamme aineistoa 115 maasta ja teemme yhteenvetoja 35 kielellä julkaistusta aineistosta. Kaikesta tästä noin kolmasosa on venäjänkielistä, runsas 60 prosenttia on vieraskielistä.

— Etupäässä vieraskielinen aineisto on englanniksi, sitten ranskaksi, saksaksi . . . toki myös suomenkielistä aineistoa on kirjastossamme, Vinogradov mainitsi.

INION:issa työskentelevistä tutkijoista useat ovat valmistuneet Moskovan yliopiston eri tiedekunnista. Vinogradovin mukaan instituutissa on muun muassa taloustieteilijöitä, filosofiä, sosiologeja, historioitsijoita, valtio- ja lakitieteilijöitä, kirjallisuudentutkijoita ja atk-alalle koulutettuja.

— Ja kirjastossamme työskentelee runsaasti naisia, jotka ovat valmistuneet erityisesti kirjas-

tonhoitajainstituutista Moskovassa tai kulttuuri-instituutista, hän kertoi.

Käyttöoikeus tutkijoilla

Vinogradov totesi, että INION:in kirjastoa voivat käyttää vain tutkijat, korkeakouluopettajat, jatko-opiskelijat ja kandidaattitutkintoon valmistelevat opiskelijat.

— Kirjastomme ei ole yleinen kirjasto, koska se kuuluu tieteelliselle instituutille. Opiskelijat saavat kyllä luvan työskennellä neljä kuukautta kirjastossa, jotta he voivat valmistella lopputyötään. Meillä käy opiskelijoita 70—80 maasta eri puolilta maapalloa.

— Instituutimme julkaisee runsaasti erilaista aineistoa, kuten bibliografisia indeksijulkaisuja, abstraktilehtiä ja tieteellisiä selvityksiä (scientific surveys). Näille on käyttöä varsinkin opintojensa loppuvaiheissa olevilla opiskelijoilla, hän selvitti.

Vaihto ei aina pelaa

INION:illa on kirjallisuuden vaihtosuhteet 17 maan kanssa, joissa on 1600 yhteistyökumppania, yliopistoja, kirjastoja, informaatiopalvelukeskuksia ja tieteellisiä yhdistyksiä. Vinogradovin mukaan USA:n boikottitoimet Neuvostoliittoa kohtaan ovat vaikuttaneet myös yhteiskuntatieteellisen kirjallisuuden vaihtoon.

— Ennen vuotta 1985 meillä oli hyvin monia yhteistyökumppaneita USA:ssa, noin viitisenkymmentä, jotka olivat ensi sijassa yliopistoja ja kirjastoja. Jotkut kirjastot lopettivat kirjallisuuden vaihtoon instituutimme kanssa, mutta eivät kuitenkaan kaikki. Periaatteessa jatkamme siis kirjallisuuden vaihtoa USA:n kanssa, mutta vuoden 1985 aikana saimme vaihtoina vähemmän kirjoja USA:sta kuin vuotta aiemmin.

— Toiseksi haluan painottaa, että nykyisin amerikkalaiset kirjastot ja yliopistot eivät toimita pyytämiämme kirjoja kovinkaan nopeasti. Kysyimme kirjoja toukokuussa ja saimme niitä lokakuussa. Tämä on typerää asioiden hoitoa, sanoi akateemikko Vladimir A. Vinogradov.

Juha Piukkula